GAZETA KRAKOWSKA

Nro 68.

Z KRAKOWA DNIA 25 SIERPNIA 1819. ROKU WE SRODĘ

— *Z Krakowa* —

Po deszczach w zeszłym tygodniu na przemiany z ulewami wezbrały nagle d. 19 Sierpnia Rudawa i Wisła; do d. 20 podnosiła się ciągle woda, i zaczęto się lękać, aby niewyrownala powodzi r. 1813. Nie przyszło przecież do tego; przy zwolnieniu deszczu, stała woda w d. 20 i 21 w iednakowey wysokości, to iest do sześciu łokci wyżey od zwyczayney, i dopiero d. 22 zaczęła opadać. Nagłe to wzniesienie wody pozabierało na Wiśle pod Krakowem mnostwo drzewa w taflach i innego, galarów i t. d. W mostach iednak przez baczność maiących nad niemi dozor Urzędników nie zrządziła żadney szkody.

Z Warszawy d. 16 Sierpnia.

Jak wiele do przedłużenia życia ludzkiego pomaga użycie iego skromne, porządne wstrzemięźliwe, któremu nawet nie szkodzą prace umysłowe, ciągle i natężone, świeży przykład widziała Publiczność tuteysza w Kościele Metropolitalnym S. Jana, licznie zgromadzona przytomna powtórnym Prymicyiom, które na dniu 15 tego miesiąca JW. JX. Jowin Frederyk Bystrzycki, Kanonik Metropolitalny Warszawski, Archidyakon Płocki, Kustosz Sandomirski, Proboszcz Stężycki, Kawaler orderu S. Stanisława Iszey klassy, w 82 roku życia swego w zupełney zdrowia czerstwości odprawił.

Uczeń niegdyś matematyki, mianowicie mechaniki, hidrauliki, gnomoniki, architektury i astronomii, pod przewodnictwem sławnych wowym wieku Matematyków, Stefana Łuskiny, Jana Bohomolca i Rostona, potem dzielący prace astronomiczne z Astronomem Królewskim Poczobutem, przez lat kilka w obserwatoryum Wileńskim, nakoniec Professor filozofii i matematyki, w tuteyszem Kollegium Królewskiem Warszawskiem, nie pierwey lekcyie publiczne dawać zaprzestał, aż równo ze zgaszeniem Zakonu Jezuickiego w roku 1773.

Wskrzesiciel nauk w kraiu naszym Stanisław August, który się lubił otaczać uczonemi ludźmi, nie zaniechał przyzwać do boku swego tak znakomitego w naukach męża; w iak zaś wielkim miał go

poważeniu dość to powiedzieć, że dla niego w zamku obserwatoryium wystawić, i potrzebne do obserwacyi instrumenta, iako to: zegary Scheltona, kwadranse Ramsdena, lunety akromatyczne Dollonda, znacznym kosztem z Londynu sprowadzić rozkazał.

Nie zawiódł Królewskiego oczekiwania pierwszy Obserwator Astronom Warszawski, a Król, który we wszystkich umieiętnościach był biegły i ciekawy, ilekroć był od Obserwatora swego ostrzeżony, nie uchybił znaydować się w swoiem obserwatoryum dla przypatrzenia się początkowi i końcowi zaćmienia słońca, zaćmienia xiężyca, pierścieni Saturna i xiężycom iego, immersyi i emmersyi xiężyców Jowisza i innym Niebieskim ciał ziawiskom. — W roku 1776 w Mcu Czerwcu przeieżdzaiącą tędy, po odbytey uczoney podróży, we Włoszech, we Francyi i Anglii Xiężnę Daszków, zaprosił Król do swego obserwatoryum. Wiadomo, że ta Pani, w tak wysokim stopniu, rozmaite posiadała umieiętności, że osądzona była godną piastować Urząd Prezydenta Akademii Petersburgskiey. Przestrzeżony przez Króla o iey bliskiem przybyciu Obserwator, chciał ią osobliwszym czynem zadziwić; ustanowił zatem trzy akromatyczne lunety, w iedney z nich Wenusa, w drugiey Jowisza, w trzeciey Saturna pierścienia tak zręcznie od poranku, aż do godziny dziesiątey każdego planetę w lunecie swoiey utrzymał, że gdy pomieniona Dama, w tę porę do obserwatoryum weszła, obaczyła zdumiona, wśród dnia te trzy planety, czego ani w Londynie, ani w Paryżu nie widziała. Król, który lubił uczone prace nagradzać za ten czyn astronomowi swemu nazaiutrz nominacyią na Probostwo Stężyckie przysłał. Ta krótka biografia żviącego ieszcze uczonego, nie obrazi skromności iego, a iesli ią czytać będzie, przekona się, że prawdziwa zasługa, nigdy nie iest, od następuiącego pokolenia zapomnianą.

Z Londynu d. 6 Sierpnia.

Xże Rejent przedsięwziąć ma d. 8 lub 9 b. m podróż po morzu.

Do pałacu w Kensington nadeszły listy od Xiężny Wallii (małżonki Xcia Rejenta) które prędki iey powrót z Włoch do Anglii zapowiadaiąc, nakazuią wyporządzenie iak nayspiesznieу dla niey pokoiów. Panna Garth odebrała także rozkaz oczekiwania na Xiężnę w Dowrze.

Dla utrzymania porządku w kraiu zawięzuią się ciągle nawet zbroyne towarzystwa. Duch ludu, to iest obywateli mieyskich, iest przedziwny, ale tem rozwiozleysze i śmielsze iest pospólstwo, któremu nędza dokucza. Ta zaś pochodzi z braku roboty z powodu ustania fabryk. —— Bakałarze maią naywiększy i szkodliwy wpływ na reformatorów politycznych.

Rozchodzi się dziś po mieście pogłoska, że między Angliią i Hiszpaniią zawarty został układ na zprowadzenie oprócz przywiezionych iuż 15 mill. ieszcze 10 mill. piastrów z Mexyku na Angielskiey fregacie. (Lecz któż na tem tracić będzie Angliia czy Hiszpania, gdy zabierą ie korsarze powstańców?)

Codziennie zgłasza się do Hr. Bathurst (Ministra osad) mnóstwo osób chcących bydź kosztem Rządu do przylądka Dobrey nadziei lub do Kanady zawiezionemi.

Woyna w wschodnich Jndyiach nie ustała zupełnie, ale iuż mało iest znaczącą.

List z wyspy S. Heleny pod d. 28 Maia donosi, że ieden z podróżnych widział Bonapartego przez dwie godziny wciąż na iednem mieyscu siedzącego. Nie czyni naymnieyszego poruszenia, ani rozrywki. Nowy Dom iego iest iuż prawie ukończony, ale nie czyni mu naymnieyszego ukontentowania, i niewiadomo czyli będzie chciał w nim mieszkać. Pani Bertrand przypatrywała się tam niedawno z swoiemi dziećmi wyścigom konnym; lecz żaden z mężczyzn iey nie towarzyszył. (Jest ona rodem Angielka.)

Z Buenos-Ayres piszą pod d. 13 Maia, że uchwalona przez kongress konstytucya iest iuż ogłoszona; od 25 Maia ustało urzędowanie Dyrektora Puyredon, i wszystkich wygnańców aż do 4 przywołano. Od 8 Maia zgromadzeni byli deputowani od prowincyy Buenos-Ayres, Santa Fe, między Rios i Corientes, dla zawarcia ostatecznego połączenia tych prowincyy. Lewy brzeg rzeki Plata (Banda Oriental) która pod Artigasem zostaie i w części przez Portugalczyków iest zaięta, nie ma do tego związku należeć.

Listy z wyspy S. Tróycy pod d. 12 Lipca donoszą co następuie: „Korpus z 3500 Hiszpanów złożony, który z Santa Fe szedł na pomoc Jenerałowi Morillo, został prawie cały przez Jenerała powstańców St. Ander zniszczony. Z umysłu ustąpił ten Jenerał z miasta Chiara; lecz zaledwo tam Hiszpanie weszli, otoczył ich ze wszystkich stron. Niedostatek żywności przymusił ich do przebicia się; powstańcy tak żywo natarli na tylną ich straż iż przyszło do powszechney bitwy, w któréy zupełnie pobitemi zostali. Cały korpus został rozpruszony; utracili przeszło 1000 ludzi w jencach. Kupami przechodzili Hiszpanie do powstańców. St. Ander, który wyborowym korpusem powiększey części z kraiowców złożonym, i dowodzi, posiada trzy ważne punkta: Brazagrande, Soatta i Miraflores, o 6 dni drogi od stolicy Santa Fe leżące. Do iego obozu przybyli Deputowani z Socorro, Tunia i Pampelony. —— Morillo zawsze ieszcze z woyskiem swoim stoi na wyspie Achaguas. Paez uważa iego poruszenia z 1000 jazdy, gdy tymczasem Bolivar z posiłkuiącemi go Anglikami walczy z korzyscią w prowincyi Varinas przeciw Jenerałowi Hiszpańskiemu Latorre, złączył się z Jenerałem S. Ander i przednie swoie straże aż do St. Carlos posunął, przez co grozi oderznięciem Morilla od Karakas. Marino idzie z 3000 ludzi przeciw Barcellonie, a Jenerał Englisch wedle potrzeby albo z nim się złączy, albo z Bolivarem. Rozchodzi się pogłoska, że Paez pobił Morilla, gdy chciał się z wyspy Achaguas cofnąć.„ —— „Okręt, który d 9 Marca z Callao odpłynął, przywiózł Dyrektorowi Rzpltey Chili następuiące doniesienie: Dwa woienne okręty floty Lorda Cochrane, St. Martin i Ohigin, wcisnęły się d. 23 Lutego podczas grubey mgły do portu Callao, strzelały do stoiącey tam Hiszpańskiey fregaty, zabrały działową barkę i po dwugodzinnym ogniu z niewielką stratą powróciły do San Lorenzo, zkąd zamykaią port Callao. Okręty Lantaro i Chacabuco wysłane były dla pochwycenia wyszłego z Panama Hiszpań-

skiego z 6 statków złożonego konwoiu. Hiszpański okręt Vittoria wiozący z Chiloe drzewo do budowy dostał się w ręce Lorda Cochrane,,

Podług listów z Wasingtonu Rząd Ziednoczonych Stanów postanowić miał, iż ieżeli Hiszpania nie zatwierdzi traktatu względem ustąpienia Floryd, nie tylko te prowincyie, ale i część prowincyi Texas, którą uważa iako należącą do Luisiany, woyskowo zaymie.

Z Paryża d. 7 Sierpnia.

Król powroci d. 11 b. m. z St. Cloud do Paryża. Posąg Jenerała Leclerc, który dotąd stał w kościele S. Genowefy, (dawniey panteonie) darował Król Xciu Eckmühl. — Zdrowie Króla iest takie iak było przed 4 laty: przechodząca się pedogra nie usadowiła się w żadnem mieyscu. Monarcha zachowuie dyietę, umysł ma wesoły i nayulubieńszą iego zabawą iest przeiażdzka, którą w krotce znowu rozpocznie.

Xciu Richelieu przydano do urzędu W. Łowczego pałac, i pensyią od 50,000 do 100,000 Fr. powiększono.

Rząd pozwolił na urządzenie teatru, w którym kształcić się maią młode talenta. Kierować tym teatrem ma młody i dowcipny teatralny Pisarz Delestre Poirson. Nie będą tam dzieci przyymowane, ale początkuiący aktorowie, ktorzy okazali iuż zdatność swoią do sztuki drammatyczney.

Gazety nasze zawieraią nazwiska odpowiedzialnych wydawców wszystkich Paryzkich dzienników. — W Boulogne wychodzi Angielska gazeta w wielkim formacie, którą bawiący tam Anglicy chciwie czytaią. — Monitor przybrał od niedawnego czasu nowy artykuł pod napisem: " Treść dzienników, zawieraiący ważnieysze z nich wyimki z uwagami.

Młodzieniec, któremu niedawno wyrwano z guzikowey dziurki czerwony gwoździk, nazywa się podług dziennika " le Constitutionel,, Marceli Voyart; iest synem byłego administratora żywnosci i wnukiem byłego Ministra woyny. Opowiada on, iż wszystkie Francuzkie straże przepuściły go z iego gwoździkiem, Szwaycar tylko kazał mu go zdiąć, a gdy nie usłuchał, gwałtem mu go wyrwał.

Jenerał Sarrazin poganił postępek drugiey swey żony proszenia Króla dla niego o łaskę. Napisał do swoiego patrona: " Nie chcę żadney przez moich nieprzyiaciół wyproszoney łaski. Brzydzę się i pogardzam ludźmi, niewyymuiąc nawet moiego obrońcy.,, Wszelako przyiemne mu bydź miały kroki niektórych jenerałów o odwrocenie sromotney kary stania u pręgierza, dla sławy woyska. Król odesłał prośbę iego żony do Ministra sprawiedliwości.

Podnoszą się znowu fabryki w Lyonie; niezbywa im wcale na zatrudnieniu. Tego lata obiecuią liczny zbior iedwabiu.

D. 1 b. m. kobieta chciała się koniecznie wedrzec do zamku Tuilleries. Została zatrzymaną i do domu obłąkanych zaprowadzona. Przy dochodzeniu okazało się, że to była Pani Durand, która wydała pismo: *Mes souvenirs sur Napoleon.*

Xiądz Pradt wyiechał z Paryża na wieś. Z powodu teraznieyszych obiorów wyda zapewne iakie pismo.

Jenerał Grouchy wydał tu pismo prze-

ciw Relacyi Jenerała Gourgaud o bitwie pod Waterloo, w którem prostuie niektóre błędy. O Bonapartem między innemi tak pisze: "Wyznać muszę, iż ostatniemu czynowi politycznego iego życia, iako też zawodowi woyskowemu nie towarzyszyły dzielność i przezorność, iakie dawniey w nadzwyczaynym tym Mężu postrzegano. W r. 1815 nie widać iuż w nim było owego wielkiego Wodza, iak po inne lata.„

Xiężna Rovigo (Jeneralowa Savary) powróciła tu z Londynu. Mowią, iż mąż iey pragnie do Francyi wrocić i prosić o rewizyią swey sprawy.

Do wyszłych z Pargi mieszkańców pisma tuteysze zastosowały dywizę, którą Włoski Wierszopis Dante w wieku trzynastem podczas swoiego wygnania przybrał: *Ubi Veritas, ubi libertas, ibi patria.* (Gdzie iest prawda, gdzie wolność, tam oyczyzna.)

W Bordeaux skonfiskowano rycinę, wystawiaiącą wylądowanie Bonapartego do Cannes. — Przez to miasto przebiegł d. 31 Lipca nadzwyczayny goniec Hiszpański z Madrytu do Paryża.

W Odesie ładowało ieszcze około 100 okrętów zboże do Marsylii.

Ciągle tu ieszcze zachodzą samoboystwa. D. 1 zastrzelił się z pistoletu Tapicer Orwal w łożku obok śpiącey przy nim żony. Tegoż dnia officer inwalid maiący drewnianą nogę wskoczył w Sekwanę.

Jedno z pism tuteyszych dzieli składaiącą się teraz z 262 członków izbę Parów iak następuie: 1) Na 115 ultraroialistów, na których czele znayduie się Kanclerz Ambray. Naleą zaś do nich Margr. Barthelemy, Marsz. Wictor, Margr. Fontanes, Xże Reggio, Xże Talleyrand, Marsz. Xże Tarentu (Macdonald) Marsz. Xże Albufery (Suchet), &c. 2) Na 59 członków Ministrowskich, pomiędzy którem Marsz. Beurnonville, Xże Cadore, Marsz. Xże Eckmühl (Davoust), &c. 3) Na 79 członków liberalnych, pomiędzy którem Marsz. Moncey, Xże Gdański, Marsz. Jourdan, Jenerał Rappe, &c.

Inne tuteysze pismo czyni zapytanie iak myślano we Francyi o szlachcie na początku wieku 1700? Posłuchaymy Kawalera de Thierrat, dziedzica Lochepierre, &c. &c. w iego dziele pod tytułem: *Trois traites de la Noblesse*, w Paryżu 1606 "Lubo potrzeba pewnego wieku do dostąpienia urzędów, zarządzania lub sprzedawania maiątku, szlachta ma przecież to nad innych ludzi pierwszeństwo, że same szlachectwo przydaie iey lat, i kiedy nieszlachcić uczyć się musi pięć lat, dla dostąpienia doktoratu prawa-kanonicznego lub cywilnego, szlachcić na dostąpienie tegoż doktoratu nie potrzebuie iak trzy lata się uczyć. Prawo czyni szlachtę zdatnieyszą do nauk, niżeli nieszlachtę, a to poczęści z tego powodu, że nam wolno polować, pożywać więcey kuropatw i dziczyzny, niżeli nieszlachcie, przez co nasz rozum i siły umysłowe bardziey się rozwiiaią i zaostrzaią, niżeli w ludziach, którzy nie żyią iak tylko wołowem i wieprzowem mięsem„.

W klasztorze Jezuickim w Madrycie znayduie się teraz 130 nowiciuszow.

Z Bruxelli d. 9 Sierpnia.

Wczoray przybył tu niespodziewanie Xże Wellington przez Antwerpią, o którego wieżdzie do 6 b. m. nic pisma Angielskie nie wzmiankuią. Tegoż dnia przy-

był tu przez Kale Lord Beauchamp.

Królewic Następca tronu powrócił tu z swoią małżonką ze Spa.

Dla oszczędzenia niepotrzebnych kosztów, które lepiey mogą bydź użytemi, ustaią na przyszłość wystrzały z dział z powodu uroczystości urodzin członków rodziny Królewskiey. Pochwały godne to urządzenie zasługuie, iak iedno z pism tuteyszych wyraża, wszędzie bydź naśladowane.

Jeden tylko z szańców, które za panowania Napoleona w Antwerpii wystawione zostały, utrzymał swoie nazwisko Montebello; wszystkie inne otrzymały nazwiska.

Od kilku dni przybyło tu kilkanaście studentów znakomitych rodzin, którzy opuścili Niemieckie Uniwersytety i chcą nauki swoie we Francyi kończyć.

Mówią, iż we Francyi, dla ćwiczenia woysk, założone będą trzy obozy, pod St. Omer, Metz i w Alzacyi.

Od brzegów Menu d. 10 Sierpnia.

Z Ludwigsburga piszą pod d. 4 Sierpnia: „Dziś ukończyli kommissarze stanów Wirtembergskich roztrząsanie 5go rozdziału proiektu konstytucyi tyczącego się praw i urządzeń gminów. Dotąd nie zaszła żadna ważna trudność, co nam czyni nadzieię, że cały proiekt tak zgodnie przeydzie. Lubo pozostaią ieszcze nayważnieysze rozdziały 7 i 8 do roztrząsania, spodziewamy się iednak, iż działania kommissarzów w przeciągu 3 tygodni ukończone zostaną „

Mówią powszechnie, iż Professor teologii w Uniwersytecie Heidelbergskim, Radca kościelny, został z rozkazu Króla Wirtembergskiego w Ludwigsburgu, gdzie kilkanaście dni bawił, uwięziony i za granicę wyprowadzony, ponieważ mięszał się do spraw stanów i polityczne zmażenia rozsiewał.

Hrabina Surviller (małżonka Józefa Bonaparte) leży od kilku dni bardzo chora w Frankfurcie. Jak na nieszczęście zachorowała w ten czas, kiedy ziechały do niey dwie siostry, dla pocieszenia iey w iey nieszczęściu i samotności.

Jedno z pism publicznych czyni następuiące uwagi: —— Sprzeczność, iaką w politycznem położeniu Niemiec północnych i południowych potrzegamy, iest uderzaiącem ziawieniem. Tam partyie, spiski, policyyne badania, niesłychane podatki, uciążaiące cła, wzrastaiące nieukontentowanie ludu i wzrastaiąca trwoga Rządu. Tu: naywięcey sprzeczka dogorywaiącey arystokracyi, niedołężne wstrzymywanie ducha czasu, na co Rządy oboiętnie patrzą; daley odkrywanie nadużyciów, prostowanie, zmnieyszenie podatków, wzrastaiące nadzieie ludów, wzrastaiąca przychylność do Panuiących i mocne rozkorzenianie się konstytucyi kraiowey. Tu przynaymniey dowiaduią się Panuiący co lud uciska; a wiedząc, że ukontentowany lud iest większym skarbem, niżeli napełniona kassa; gdy nadto reprezentanci ludu obmyślaią sposoby na zaspokoienie dowiedzionych potrzeb kraiowych, przeto wypadek wspólnych starań zmierzaiących do iednegoż celu, koniecznie bydź musi pomyślny. Panuiący dalekim będąc od samowolności, stara się przy wolnem działaniu iedynie o dobro ludu, wiedząc, iż kray w mądrych i dobroczynnych ustawach daleko większe bezpieczeństwo i więcey szczęśliwości znay-

duie, niżeli w często nadużywanych rozkazach samowolney władzy. Że taki Panuiący nie ma przyczyny obawiać się demagogicznych zamachów, okazały to iuż zaprowadzone w południowych Niemczech reprezentacyyne konstytucyie. Z iakie wielkiem uszanowaniem, dalekim od pochlebstwa Dworskiego i demagogiczney surowości, mowiono o Osobach panuiących w zgromadzeniach stanów Bawarskich i Badeńskich, co wielce na lud działa! Jakąż nie oddawano nawet Ministrom sprawiedliwość, którzy uwolnionemi będąc od odpowiedzialności za przeszłość, starać się zapewne będą zasłużyć na wdzięczność ludu i zaufanie Monarchy. Szczere stósowanie się do ducha czasu, odstąpienie prawideł Machiawelismu i samoistności iest naylepszym sposobem zapobieżenia poruszeniom rewolucyynem, które od trzech lat niesiety co raz więcey zaymuią umysłów. Odwieczne chwianie się między gwałtem i słusznością, między pięknemi słowami i samowolnemi czynami, czyni nasz naród niespokoynym i ośmiela słabe głowy do utęskliwych narzekań. Zachoway Niebo nasz okręt stanu od rozbicia i doday iego sternikom przezorności do zaprowadzenia go do portu bezpiecznego. Zalecamy iednak port sprawiedliwości iako naybezpiecznieyszy; nigdy ieszcze nie zatopił się okręt, który go szczerze szukał i chciał znaleść.„

Z Madrytu d. 22 Lipca.

D. 17 b. m. odpłynęła z portu Kadyxkiego wyprawa z 3000 ludzi z pułków Katalońskiego i Malagi i 800 jazdy złożona. Zostaie ona pod rozkazami Jenerała Cagigal, który oddawna mianowany iest Jenerałem kapitanem w Karakas. Przeznaczenie tey wyprawy nie iest wiadome, ale domyślaią się iż płynie do Terra Ferma lub do wyspy Kuby. Pomimo zaszłych tam przed kilku dniami zdarzeń, woyska wsiadły bez szemrania na okręty. Liczba przewozowych okrętów, na które woyska wsiadły wynosi 12 pomiędzy którémi 7 Hiszpańskich, 2 Angielskie, 2 Rossyyskie i ieden Francuzki; zasłaniaią ie fregata Sabina i brygantyna Ligero. W Kadyxie uwięziony został ieden Jenerał, ale nie z powodu odkrytego tam spisku, tylko, że będąc na wygnanie skazany, wśliznął się do Hiszpanii przebrany dla odwiedzenia swey rodziny.

Z Minchen d. 9 Sierpnia.

Z wszystkich okolic Bawaryi nadchodzą doniesienia o przychylnem przyymowaniu powracaiących z zgromadzenia Stanów Deputowanych. Tak pożegnanie Rządu z oświadczeniem zadowolnienia z ich prac, iako też chwalebne przyymowanie ich od współobywateli czyni Deputowanym zaszczyt, i okazuie przywiązanie ludu Bawarskiego do swoiego Monarchy i Rządu, który maiąc iedynie dobro ich na celu zwołał reprezentantów, ażeby tem skuteczniey do niego się przyłożył. Przeciw Deputowanemu Hornthal wyiechało z Bamberga 35 powozów, i w 4 konnym galowym powozie był po mieście oprowadzony. Lud chciał nawet konie z powozu wyłożyć, ale się wyprosił.

O konkordacie nic tu więcey nie mowią. Nuncyusz Papiezki nie odstąpił iednak od swego żądania, iż obok siedliska pierwszego Arcybiskupa nie powinien się konsystorz ewangelicki znaydować; ma przeto być z Minchen do Norembergi przeniesiony.

Xże Karol Bawarski przedsięwziął podroż do Szwaycaryi pod imieniem Hr. Passing.

Papiery miasta Norembergi uznane zostały za część długu Bawarskiego, i płacona od nich będzie iak od innych długów prowizyia.

Z Wircburga d. 8 Sierpnia.

Spokoyność przywrocona tu iest zupełnie. D. 6 widzieć się ieszcze dały poruszenia ludu, ale Rząd przedsięwziął dzielne środki, i wydał odezwę, w ktorey przypomniał mieszkancom, iż każdemu zapewnione iest wolne swey religii wyznawanie. Wszyscy żydzi wprowadzonemi zostali pod zasłoną woyskową i urzędników policyi do miasta. Przez czas swey ucieczki zostawali pod gołem Niebem z żonami i dziecmi za miastem. Wielu z nich zamyśla się iednak ztąd do Bockenheim (w hrabstwie Hanauskiem) przenieść. Mowią nawet, iż wszyscy żydzi chcą się z Bawaryi wynieść. Pismo, które Professor Brendel napisał za żydami, i dostać za nie miał złotą tabakierę dukatami napełnioną, roziątrzyć miało mieszkańców Wircburgskich przeciw żydom. Z pobliskiey twierdzy Marienburg musiano z prowadzić woysko i działa. (Pisma Bawarskie milczą zupełnie o tem zdarzeniu. Dla obiaśnienia go posłużyć może następuiąca okoliczność: Miasto Wircburg miało przywiley, iż żydom z okolic wolno było do miasta przychodzić, sprzedarzą, &c. bawić się, ale w niem nie mieszkać. Podczas ostatniey woyny pozwolił Rząd pewney liczbie żydowskich rodzin osiąść w Wircburgu, których liczba pomnożyła się teraz do 30 redzin. Aże nie bawią się rzemiosłem, chwycili się zatem z wielką gorliwością dozwolonego im hurtowego i szczegołowego handlu, iak którego stać. Znayduią się pomiędzy niemi bardzo bogac i bardzo ubodzy. Pierwsi wzbudzaią w części mieszkańców zasdrość, i ta dała do powyższego zdarzenia powod.)

Z Drezna d. 6 Sierpnia.

Wody Karlsbadskie maią bydź dla polityki ważnym punktem. Przybycie Xcia Metternicha było nieiako znakiem do ziazdu wielu dyplomatyków do Karlsbadu. Zgaduią nawet iuż przedmioty, o których tam rzecz będzie. Niektórzy mniemaią, że tam będzie to wszystko załatwionem, co na Kongressie Akwisgrańskim nie doszło; inni znowu, że na położenie i polityczny i moralny stan Niemiec szczególniey zwroconą będzie uwaga, i że umowione wcześniey zostaną środki do odwrocenia pewnych niebezpieczeństw, które zdaią się zagrażać porządkowi i spokoyności. Tak w publiczności sądzą o obradach, które w Karlsbadzie nastąpić maią. Lecz podług doniesień z pewnego źrodła, niema wcale wzmianki o dyplomatycznym zieździe względem spraw Europeyskich, które były przedmiotem kongressu Akwisgrańskiego, i podobnież nie będzie tam nic względem Niemiec stanowionem. Zayść tam tylko mog poufałne umowienia się pomiędzy Ministrami większych Niemieckich Dworów względem środków, iakieby w nieprzewidzianych w Niemczech wypadkach wczasie przedsięwziąść wypadało.

Z Włoch d. 6 Sierpnia.

Ani w gazetach Włoskich, ani w listach niema naymnieyszey wzmianki o osobliwszey nowinie niektórych Niemieckich gazet, iakoby w Genui czynione były wielkie uzbraiania i nadpłynąć tam w krótce miało 4000 woyska Angielskiego.